

Tényszerűen és tárgyyszerűen

VISSZHANG - LIX. évfolyam, 28. szám, 2015. július 10.

Az *ÉS* 2015. július 3. számában Gerő András tollából megjelent hozzászólás (*Történeti kozmetika*) kritikát fogalmaz meg a Dénes Iván Zoltán Szekfű Gyula-monográfiájáról szóló könyvbírálatomról (*A kor tengelyében állt, ÉS*, 2015/25., jún. 19.). Ténybeli tévedésként rója fel nekem Gerő, hogy hibás adatot közlök Szekfű akadémiussá választásáról. A helyzet úgy fest, hogy 1941. május 16-án választották meg Szekfűt az akadémia rendes tagjává, ekkortól rendelkezett az akadémia rendes tagjait megillető jogokkal és kötelezettségekkel. 1943. március 8-án tartotta meg Szekfű akadémiai székfoglalóját, és a szokásoknak megfelelően ekkor kapta kézhez a rendes tagságát tanúsító oklevelet is.

Gerő másik ténybeli kifogása arra vonatkozik, hogy cikkemben azt írom: a (politikai) cselekvés lehetőségével mindig számoló Szekfű *közvetlen politikai megbízatást sohasem vállalt*. Ezt cáfolandó bőbeszédűen ecseteli, hogy Szekfű 1945 utáni követi, majd nagyköveti kinevezése – a saját megítélése szerint – „egyértelműen közvetlen politikai megbízás volt”. Fontos a szóhasználat különbsége: Gerő a diplomáciai *megbízást* (ami persze sohasem „közvetlen politikai *megbízatás*”) politikai posztként értékeli, ami azonban tárgyyszerűen nem állja meg a helyét. Vitathatatlan ugyanakkor, hogy Szekfű diplomáciai küldetésének határozott politikai jelentése (is) volt. Ez viszont merőben más kérdés. Megemlíti még Gerő, hogy 1945. április 2-án Szekfűt beválasztották az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe, 1953-ban pedig országgyűlési képviselő, 1954-ben az Elnöki Tanács tagja lett. Ez mind politikai megbízatás – írja. Ami igaz, ám éppúgy áll az is, hogy Szekfűnek mindeme szimbolikus és protokolláris megbízatásai *sohasem* jártak együtt érdemi politikai ténykedéssel. Ha úgy tetszik, mindezek birtokában sem vállalt Szekfű „közvetlen politikai megbízatást”.

A hozzászólás, címének megfelelően, azt sugallja az olvasó számára, hogy a kifogásolt ténybeli tévedésekkel („áltényekkel”) Szekfű politikai rehabilitációjához járulok hozzá. Ez a retorikai mesterkedéssel előadott mesebeszéd (à la Gerő) arra szolgál csupán, hogy az írás szerzője rossz híreket keltse. Ezt azonban már megszokhattuk Gerő Andrástól, ő már csak ilyen.